

Groß Pampau weer in het nieuws

Adri W. Burger¹

De locatie Groß Pampau, gelegen ten zuiden van de snelweg tussen Hamburg en Berlijn, is bij velen nog bekend vanwege de vondst van walvisresten gedurende de late tachtiger jaren van de twintigste eeuw. Ook de WTKG heeft de groeve, toendertijd van de firma Ohle, tijdens een excursie bezocht.

De toenmalige locatie was gelegen aan de westzijde van de weg. Reeds lang is de winning van de miocene klei daar gestopt.

De nieuwe groeve ligt aan de andere zijde van de weg. Hier was jarenlang een ondiep profiel van dezelfde miocene afzetting te bemonsteren. Bezoeken leverden steeds leuke vondsten uit de toplagen van de Langenfeld-Stufe, gekenmerkt door het voorkomen van *Astarte gleui*.

Mijn laatste bezoek daar, ergens in de late negentiger jaren, liet geen miocene klei meer zien. Wel een, zeker ook mioceen, zand met dunne kleilensjes, waarin echter geen kalkige fossielen te vinden waren.

Deze zomer dook de naam Groß Pampau plotseling weer op, zowel in het internet, als in de lokale kranten uit de omgeving van de plaats. Er was een tamelijk compleet skelet gevonden van een zeehond, mogelijk zelfs een nieuwe soort voor de wetenschap. Dit bericht was de aanleiding om de locatie weer eens te bezoeken. Dit bezoek vond 21 augustus plaats. Tot mijn grote genoegen kon ik vaststel-

Groß Pampau in de lokale krant.

len, dat er een grote ontsluiting was van miocene klei, die werd afgegraven in drie terrassen. Het totale profiel omvat, ruw geschat, zo'n vijftien meter. Mijn bezoek viel tijdens een langere droogteperiode, dus was het geen probleem de locatie te betreden: alles was kurkdroog.

De diepte van de ontsluiting deed vermoeden, dat hier ook de zone met *Astarte anus* zou zijn ontsloten. Dit bleek te kloppen. De bovengrens van deze zone bevindt zich een halve meter onder het tweede terras.

Zicht over de groeve naar het oosten.

Zicht over de groeve naar het zuiden, de 2 diepste terrassen.

Twee locaties waren gemarkeerd als opgravingsplaats van het museum in Lübeck. Deze bevinden zich in het diepere deel van de zone met *Astarte gleui*. Alle skeletresten uit de groeve gaan naar het Museum für Natur und Umwelt in Lübeck.

Wat betreft de vondstmogelijkheden van molluskenresten kan worden opgemerkt, dat de bovenste twee meter het rijkst aan fossielen zijn; dieper wordt de fossielinhoud geringer. Leuke vondsten zijn ook in het diepere gedeelte zeker mogelijk, maar er moet wel voor worden gewerkt. Hoe de situatie zal zijn na een regenperiode kan ik op dit moment niet inschatten.

¹Adri W. Burger, e-mail: A.W.Burger@12move.nl